

RECULL DE PREMSA

140. Estudis de fauna a les Guilleries

El gat fer baixa a les Guilleries

Uns investigadors premiats per la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar de la UdG capten com aquest carnívor busca refugi al massís, entre la Selva i Osona

La presència d'aquest fèlid autòcton s'havia detectat, fins ara, en cotes més elevades, al Pirineu

JORDI FERRER - GIRONA - 21 octubre 2020

Una imatge del gat fer, de dia, captat el 21 de juny. CEDIDA.

Un estudi premiat per la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar de la Universitat de Girona (UdG) ha permet captar imatges del gat fer (o gat salvatge) al massís de les Guilleries, entre les comarques d'Osona i la Selva. "Són animals poc estudiats. No estava certificat que n'hi hagués en estudis recents, en els últims 10 anys", explica el director de l'estudi, el geògraf especialitzat en medi ambient Xavier Soler.

El gat salvatge (*Felis silvestris*) és un gat d'uns 45-80 centímetres de longitud fins a la cua i uns 35-40 centímetres d'alçada a la creu. "És un animal esquiu, que va molt a la seva. Això és un pas de fauna i potser no hi torna a passar fins d'aquí a dos mesos. És bastant nocturn i les Guilleries és un espai tranquil", detalla Soler, tècnic forestal.

El gat, un fèlid autòcton, va ser vist, com a mínim, al maig i al juny. Forma part de la família dels carnívors digitígrafs que comprèn el gat, el lleó, el tigre i el lleopard, entre d'altres. La investigació permetrà conèixer "la densitat dels individus, quin tipus d'hàbitat li agrada, si és l'alzinar per exemple, o quins micromamífers hi ha al voltant".

Un mapa dels límits del massís de les Guilleries. EL PUNT AVUI.

Guilleries-Savassona

El gat fer, de nit, captat el 10 de maig. CEDIDA.

Els investigadors utilitzen tècniques de parament fotogràfic, és a dir, unes càmeres que s'activen quan detecten el moviment d'algun ésser viu. Soler explica que tenen mostres d'un període de més de tres mesos i que les càmeres capten imatges en color de dia i, gràcies a l'infraroig, imatges de nit. Els dispositius estan instal·lats en la majoria d'hàbitats vegetals de les Guilleries, "bosc de ribera, plantacions de coníferes [com ara els avets], alzinars i castanyedes".

La descoberta del gat salvatge fa pensar que les Guilleries són un connector natural: "Un pont entre el Montseny i les Guilleries i el Pirineu i l'Alta Garrotxa. D'alguna manera, seria un corredor cap al Puigsacalm i altres espais naturals", explica Soler.

A la mateixa zona que el gat fer, els vencedors del premi Guillerries van detectar l'isard, un herbívor comú al Pirineu. Soler explica que és un animal que s'ha trobat en altres espais i que s'està expandint fora del Pirineu: "És un segon element que ens indica que les Guillerries fan la funció de connector."

Altres espècies

L'estudi de la càtedra, que serà publicat en una memòria, determinarà el tipus d'hàbitat i les presències dels animals. Els investigadors també hi han vist, entre d'altres, la fagina (gorjablanc), el teixó, la geneta, el cabirol, la mostela i el senglar. La mostela –explica Soler– és un carnívor molt present als rius del voltant de Girona, però la seva presència "s'ha anat encarint": "Surt a passejar de dia. Que hi hagi el gat fer i la mostela és una bona notícia. Vol dir que [el massís] és un refugi per a espècies que hi troben refugi, aliment i aigua."

El regidor de Medi Ambient de Sant Hilari, Jordi Rotllant (Partit Independent de les Guillerries, PIG), valora que els espais deshabitats i feréstecs, "no massificats", acullin noves espècies. "Hi ha animals nocturns que s'han vist de dia [com el gat fer]."

La investigació va a càrrec de Xavier Soler, de la cooperativa Gisfera, i dels biòlegs Ferran Sayol i Marc Vilella. També hi treballa el Grup de Naturalistes d'Osona. La seva proposta, Distribució i abundància d'espècies de carnívors a les Guillerries, va ser distingida amb el premi Guillerries del 2019, que atorga la càtedra.

Espais d'interès natural

El massís de les Guillerries pren el nom de la guilla i és "la part muntanyosa" de la Selva, il·lustren fonts de l'Ajuntament de Sant Hilari. Amb espais d'interès natural (EIN), connecta el massís del Montseny amb els Prepirineus i els Pirineus. El massís, travessat pel riu Ter, inclou els pantans de Sau i de Susqueda i el seu cim més elevat és Sant Miquel de les Formigues, de 1.204 m.

Segon premi, sis candidatures

J.F

La roureda de la serra d'Heures a Sant Hilari, el 2017. CARLES PALACIO.

Amb la recerca dels premiats de la primera edició sobre la taula, els responsables de la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar de la UdG donaran a conèixer abans del 12 de novembre el segon vencedor del premi Guillerries. Hi ha sis candidatures, assenyala el codirector de la càtedra, David Soler Fernández.

La càtedra promou el coneixement i la recerca –fa una jornada professional cada any– i atorga premis vinculats a les ciències naturals a estudiants de batxillerat. Un professor universitari col·labora en la tutoria del premiat.

La càtedra té la seu a l'Espai Aqua de Sant Hilari Sacalm. Hi participen la UdG i la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC). Els seus responsables

han col·laborat, entre altres projectes, amb la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori i l'associació Sèlvans, que ha promogut els banys terapèutics al bosc (un és a Sant Hilari).

Soler dirigeix la càtedra juntament amb Marc Ordeix, que és biòleg i especialitzat en ecologia fluvial. Ordeix és el director del Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis, que és un centre adscrit a la UVic.

Esqui i poc amic de l'acció de l'home

El professor de ciències ambientals de la Universitat de Girona (UdG) David Soler Fernández és codirector de la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar. Destaca els "resultats interessants" dels investigadors que van obtenir el premi Guillerries de l'any passat: "Estem bastant contents dels treballs i els resultats són interessants. El gat fer és una cosa excepcional de veure a les Guillerries. La seva presència ens confirma que [el massís] és una zona de pas entre el Montseny i el Collsacabra i el Pirineu."

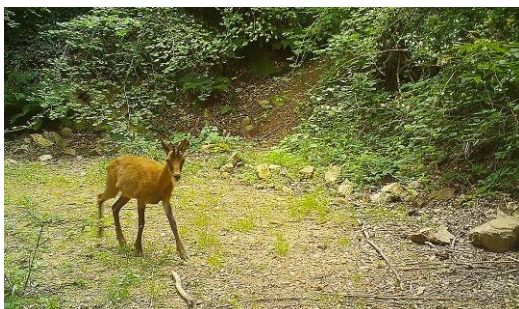
Sobre el gat fer, David Soler diu que "és un animal esqui i que tendeix a defugir la presència humana". Per això, albirar-lo a les Guillerries indica, pel responsable de la UdG, que "el massís, escarpat, muntanyós, està en bon estat". L'altra troballa del grup de treball que encapçala Xavier Soler és l'isard. "N'hi ha molt al Ripollès o a la Cerdanya. També és un animal esquerp i l'individu que hem vist abandona els seus llocs i tendeix a expansionar-se."

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dimecres, 21 d'octubre del 2020.

Detecten la presència del gat fer i l'isard a les Guillerries

Han estat observats per mitjà de càmeres de fototrampeig a través de la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar

Osona.com, 29 de setembre de 2020

L'isard, captat per les càmeres de fototrampeig a les Guillerries | UVic-UCC

Des de principis d'any, l'equip d'investigadors que va rebre el Premi Guillerries 2019, que atorga anualment la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar, duu a terme la seva recerca, orientada a la detecció d'animals carnívors als espais d'interès natural que conformen les Guillerries. Els primers resultats obtinguts constaten la presència del gat fer o salvatge (*Felis silvestris*) a l'Espai Natural Guillerries-Savassona, una troballa interessant pel fet que la distribució d'aquest animal al llarg del territori català avui dia es coneix amb poca exactitud.

Tal com recull la UVic en una nota, a més de la detecció del gat fer o salvatge, els

primers resultats també han visualitzat la presència d'un isard (*Rupicapra pyrenaica*), un animal herbívor que ha sorprès els investigadors perquè avui dia es localitza fonamentalment als Pirineus.

La seva troballa recolza dades anteriors del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat, que constaten que no és estrany observar isards en àrees de muntanya mitjana (excepcionalment, al nord del Lluçanès i d'Osona): "El bon estat de les seves poblacions facilita la dispersió d'individus aïllats cap a nous territoris on fins ara l'espècie no era present", expliquen els investigadors. També han mostrat la presència de la mostela (*Mustela nivalis*), un petit carnívor d'ambients agraris, actualment molt rarificada i en possible regressió a Catalunya.

La guilla (*Vulpes vulpes*) –que dona nom a l'espai– és l'animal carnívor detectat més freqüentment. D'altra banda, els investigadors han posat en marxa una sèrie de parcel·les per trampejar petits mamífers. El projecte, que té previst presentar els resultats a finals del 2020, ha de permetre tenir una visió més precisa de la presència dels carnívors que viuen a les Guilleries.

El projecte premiat el desenvolupen investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Lleida i la Universitat Blanquerna, amb la col·laboració d'exestudiants del grau en Biologia de la UVic-UCC, sota la direcció de Xavier Soler Muñoz, geògraf especialitzat en ordenació del territori i medi ambient.

El gruix central del projecte té com a objectiu conèixer la distribució i l'abundància d'espècies de carnívors de les Guilleries. Per aconseguir-ho, els investigadors fan servir tècniques de trampeig fotogràfic: han col·locat càmeres de fototrampeig repartides pel conjunt de les Guilleries, amb una separació aproximada d'un quilòmetre i mig entre elles, que els permet cobrir la major part del territori.

La Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar que comparteixen l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, la UVic-UCC i la Universitat de Girona (UdG), va instaurar aquests premis amb l'objectiu d'incentivar la recerca en tres línies de treball diferenciades: l'aigua, el territori i la biodiversitat. El guardó dota els guanyadors amb 5.000 euros i els dona un any de temps per desenvolupar el seu projecte. El treball acabat, a més, veurà la llum en el marc d'una col·lecció de publicacions de la Càtedra.

Informació publicada a Naciodigital. Dimarts, 29 de setembre del 2020.

Detectada una mostela a l'Espai Natural Guilleries-Savassona

La campanya de detecció no n'havia localitzat cap des de feia nou anys

Osona.com, 7 d'agost de 2020

La mostela, caçada a l'Espai Natural Guilleries-Savassona | Ignasi Torre / Museu de Ciències Naturals de Granollers

A principis d'aquest estiu i durant la campanya de seguiment de petits mamífers (SEMICE) a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, es va detectar un exemplar de mostela (*Mustela nivalis*). Tal com explica l'espai, des de l'inici del projecte, el 2008, la troballa d'aquest petit carnívor ha estat anecdòtica: se'n va trobar una el 2011. Per això qualifiquen la segona captura d'"excepcional".

"És possible que l'augment de les poblacions de petits mamífers els darrers anys a causa de les abundants pluges hagi permès que també es recuperin les poblacions dels seus depredadors, com és el cas de la mostela", apunten.

Aquest carnívor -un adult pesa entre 100 i 200 grams- s'alimenta d'altres mamífers més petits. No se'n troben gaires a la Xarxa de Parcs Naturals, "probablement per la pèrdua d'hàbitats a causa del procés natural d'aforestació, encara que altres factors com el canvi climàtic també poden haver influït", expliquen.

En els darrers anys 2018 i 2019 que han estat molt humits, aquestes poblacions han augmentat considerablement.

Capturada a Sant Julià de Vilatorrada

L'estació de seguiment on es va capturar la mostela es troba a prop de Sant Julià de Vilatorrada. Tal com explica l'Espai Natural Guilleries-Savassona, es tracta d'un bosc mixt format principalment per alzina i roure martinenc, amb algun pi dispers. El sotabosc és abundant i està dominat per plançons d'alzina i roure, tortellatge i, sobretot, boix afectat greument per l'eruga defoliadora.

En aquesta mateixa estació de seguiment on es va capturar la mostela, també es van censar vuit ratolins de bosc i tres musaranyes comunes. A l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona es mostreja una segona parcel·la, situada a les fagedes de Vilanova de Sau.

Aquest seguiment de petits mamífers està emmarcat dins el conveni de col·laboració per a l'execució del Pla estratègic de seguiment i recerca per a la conservació del medi natural de la Xarxa de Parcs Naturals entre el Museu de Ciències Naturals de Granollers i la XPN de la Diputació de Barcelona. Podeu consultar-ne els resultats detallats i l'evolució.

Informació publicada a Naciodigital. Divendres, 7 d'agost del 2020.

Un projecte de recerca de carnívors, primer Premi Guillerries

El guardó de 5.000 euros de la Càtedra de l'Aigua, Natura i Benestar investigarà la distribució i abundància d'espècies del territori

Redacció, 22 de novembre de 2019

Models de parany utilitzats per capturar micromamífers | UVic-UCC

Un projecte de recerca sobre l'estat de les poblacions d'animals carnívors de les Guillerries ha estat el guanyador del Premi Guillerries, que atorga la Càtedra interuniversitària de l'Aigua, Natura i Benestar. Impulsada per l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, la UVic-UCC i la Universitat de Girona (UdG), i conjuntament amb el Consorci de l'Espai Natural Guillerries-Savassona, la Càtedra va convocar aquests guardons per primera vegada el juny passat, amb l'objectiu de promoure la recerca sobre el patrimoni natural i cultural d'aquesta zona.

El projecte premiat el desenvoluparà un grup d'investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Lleida i la Universitat Blanquerna, amb la col·laboració d'exestudiants del grau en Biologia de la UVic-UCC dirigits per Xavier Soler Muñoz, geògraf especialitzat en ordenació del territori i medi ambient. El seu treball se centrarà a conèixer la distribució i l'abundància d'espècies de carnívors de les Guillerries, combinant les tècniques del trampeig fotogràfic i del trampeig de micromamífers per estudiar les seves interaccions amb les preses. Aquests tipus d'animals són una peça important dels ecosistemes perquè exerceixen de reguladors naturals de les poblacions d'altres espècies i actuen com a indicadors de l'estat en què es troba l'ecosistema.

En aquesta primera convocatòria del premi s'hi han presentat un total de quatre propostes de temàtiques molt diferents, que van des de l'estudi dels boscos de ribera fins a l'anàlisi de la identitat rural o l'arrelament i renovació territorial a la zona. Segons el jurat, totes les propostes presentades tenien un nivell científic destacable.

Incentivar la recerca en aigua, territori i biodiversitat

La recerca que vol incentivar el premi se centra en tres línies de treball diferenciades: l'aigua, el territori i la biodiversitat. Els investigadors guardonats rebran una dotació de 5.000 euros per desenvolupar el seu treball –la meitat, a l'avançada– i tindran un període màxim d'un any a partir de la data de la concessió per dur-lo a terme. Finalment, el treball veurà la llum en el marc d'una col·lecció de publicacions d'aquesta càtedra.

El Premi Guillerries s'afegeix a la convocatòria d'ajuts per a treballs de recerca d'estudiants de batxillerat que la Càtedra de l'Aigua impulsa des de fa tres anys. Amb aquest segon guardó fa un pas més enllà per aprofundir en la recerca mitjançant treballs d'investigació més profunds i complets en el territori de Les Guillerries. Aquesta iniciativa servirà per potenciar la voluntat de la Càtedra de l'Aigua de desenvolupar un model de gestió territorial sostenible en el marc d'aquest espai natural.

Informació publicada a Naciodigital. Divendres, 22 de novembre del 2019.

Recull de premsa

Novembre del 2020

140. Estudis de fauna a les Guillerries

